

ABCDE – OBSERVASJON OG TILTAK

A

AIRWAYS / Luftveier

Sørg for frie luftveier

► Hakeløft/kjeveta, sideleie, fjern fremmedlegme

B

BREATHING / Respirasjon

Pustebesvær/taledyspne, respirasjonsfrekvens, respirasjonslyder, rytme/dybde, hjelpemuskulatur, cyanose, SpO₂

► Kroppsleie, berolige, pusteveiledning, oksygen

C

CIRCULATION / Sirkulasjon

Hud (farge/temp, kald/klam), kapillær fyllingstid, puls (rytme/fylde), BT

► Perifer venekanyler (PVK), evt. væske, heve bena

D

DISABILITY / Bevissthet

Bevissthetsnivå (ACVPU), tegn på hjerneslag (PSL/andre sympt.) sjekk pupill og evt. blodsukker

► Frie luftveier, evt. sideleie, regulere blodsukker

E

EXPOSURE / Kroppundersøkelse / Omgivelser

Hudforandringer (utslett, sår ol.), kateter/dren, temperatur, feilstilling/brudd, smerter etc. Endring i hjemmeforhold?

► Tiltak avhenger av funn

MISTANKE OM SEPSIS:

quick SOFA (qSOFA)

- Respirasjonsfrekvens ≥ 22
- Endret mental status
- Systolisk BT ≤ 100 mm Hg

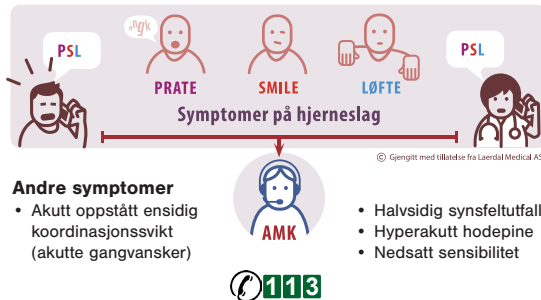
NEWS ≥ 5

MISTANKE OM KLINISK INFEKSJON OG MINST TO AV KRITERIENE TIL VENSTRE, OG/ELLER NEWS ≥ 5 :

Varsle lege og/eller ring113

TEGN PÅ HJERNESLAG?

Andre symptomer

- Akutt oppstått ensidig koordinasjonssvikt (akutte gangvansker)

- Halvsidig synsfeltuttfall
- Hyperakutt hodepine
- Nedsatt sensibilitet

ISBAR – KOMMUNIKASJON

I

IDENTIFIKASJON

Ditt navn, funksjon og arbeidssted

Pasientens navn, fødselsnummer og adresse

S

SITUASJONEN

Hva er det akutte problemet / årsaken til kontakt?

"Jeg ringer fordi..."

B

BAKGRUNN

Kortfattet og relevant sykehistorie

Aktuell diagnose og/eller tidligere diagnoser

Evt. smitte / allergier og behandlingsreservasjoner

A

AKTUELL TILSTAND

Aktuelle målinger etter ABCDE observasjoner, evt. NEWS skår

"Jeg er bekymret fordi ..."

"Jeg tror årsaken er ..."

R

RÅD/RESPONS

"Hva synes du jeg skal gjøre?"

"Da gjør jeg følgende ..."

"Når vil du at jeg skal ta kontakt igjen?"

Bli enige om felles plan for videre oppfølging

Tidlig oppdagelse av forverret helsestand

Kommunehelsetjenesten

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester

NATIONAL EARLY WARNING SCORE (NEWS2)

FYSIOLOGISKE PARAMETERE	3	2	1	0	1	2	3
Respirasjonsfrekvens (pr. minutt)	≤8		9–11	12–20		21–24	≥25
SpO ₂ Skala 1 (%)	≤91	92–93	94–95	≥96			
SpO ₂ Skala 2 (%)*	≤83	84–85	86–87	88–92 ≥93 på luft	93–94 på oksygen	95–96 på oksygen	≥97 på oksygen
Luft eller oksygen		Oksygen		Luft			
Systolisk blodtrykk (mmHg)	≤90	91–100	101–110	111–219			≥220
Pulsfrekvens (pr. minutt)	≤40		41–50	51–90	91–110	111–130	≥131
Bevissthetsnivå**				A			C, V, P, U
Temperatur (°C)	≤35,0		35,1–36,0	36,1–38,0	38,1–39,0	≥39,1	

Denne versjonen er oversatt etter © Royal College of Physicians

** Bevissthetsnivå:

A = Alert (Våken)

C = Confusion (Nyoppstått forvirring)

V = Voice (Reagerer på tiltale)

P = Pain (Reagerer på smertestimulering)

U = Unresponsive (reagerer ikke på tale- eller smertestimulering)

* Skala 2:

Lege skal dokumentere i journal når skala 2 skal brukes.

Ved alle andre tilfeller brukes Skala 1

VED HJERTESTANS RING 113 OG START HLR

TILTAK ETTER NEWS-SKÅR – Lav poengsum utelukker IKKE alvorlig sykdom

NEWS SKÅR	OVERVÅKNINGSFREKVENNS	KLINISK RESPONS*	FARE FOR MORTALITET
0	Minimum hver 12. time	<ul style="list-style-type: none"> Følg rutineene for NEWS2 overvåkning ved ditt arbeidssted 	Lav
Totalt 1-4	Minimum hver 4.–6. time	<ul style="list-style-type: none"> Informert ansvarlig sykepleier/helsepersonell på vakt om NEWS2 skår Ansvarlig sykepleier/helsepersonell tar stilling til økt overvåkningsfrekvens, behov for kliniske tiltak og/eller legevurdering 	Lav
Skår 3 i ett parameter	Minst én gang per time	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarlig sykepleier/helsepersonell skal kontakte lege umiddelbart for vurdering Vurdere behov for tettere overvåkning eller høyere behandlingsnivå 	Lav-Middels
Totalt 5 eller høyere Grenseverdi for rask respons	Minimum 1 gang i timen	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarlig sykepleier/helsepersonell skal umiddelbart kontakte lege Lege vurderer behov for overflytting til høyere behandlingsnivå 	Middels
Totalt 7 eller høyere Øyeblikkelig respons	Kontinuerlig overvåkning av vitale funksjoner	<ul style="list-style-type: none"> Ansvarlig sykepleier/helsepersonell skal umiddelbart kontakte ansvarlig lege, legevak og/eller 113 Videre behandling på riktig behandlingsnivå med kontinuerlig overvåkning vurderes. Dette må vurderes opp mot behandlingsbegrensede hensyn. 	Høy

© Royal College of Physicians

NEWS2 er et supplementerende hjelpemiddel for å bedømme vitale funksjoner hos voksne og må alltid brukes i kombinasjon med helsepersonellens kompetanse og kliniske skjønn.

*Kolonnen KLINISK RESPONS er tilpasset kommunehelsetjenesten gjennom utvikling av dette lommekortet.